

U gaat kijken en luisteren naar drie verschillende teksten. Maak alle opdrachten achter elkaar. Zo oefent u met de lengte van het examen en traint u het vasthouden van de concentratie voor langere tijd.

Controleer pas aan het einde van opdracht 10 de antwoorden met behulp van de sleutel. Bespreek met een andere cursist waarom uw antwoorden goed of fout zijn.

Opdracht 1

Bespreek met elkaar:

- Wat zijn het voor producten die u op de plaatjes ziet?
- Welke van deze producten heeft u zelf in huis?

Blusdeken

U gaat kijken en luisteren naar een aflevering van tv-programma *Het Klokhuis*. De aflevering heet 'Brandveiligheid'. Geef eerst antwoord op de volgende vragen.

- Waar denkt u aan bij de titel 'Brandveiligheid'? Maak een woordspin.
- Wat is het tegenovergestelde van brandveilig? Schrijf dat woord op.
- Wat weet u al over dit onderwerp?
- Wat wilt u zelf graag over dit onderwerp weten? Schrijf minimaal twee vragen op.

Opdracht 2

Klik op de link van oefening 5.2. Er staat een korte tekst bij de aflevering: de inleiding. Lees die tekst goed voordat u gaat luisteren en kijken.

- Kunt u *nu* al zeggen welke spullen in huis brandgevaarlijk zijn?
- Schrijf de belangrijkste woorden uit de inleiding op.
- Kent u de betekenis van die woorden? Zo niet, bespreek ze met elkaar. En zoek ze op in het *Pocketwoordenboek NT2*. Hebben ze een sterretje? Dan zijn het woorden die u zeker moet onthouden. Noteer ze in uw woorden-schrift of in www.wrts.nl onder de titel veilig en gezond.

Opdracht 3

Luisterronde 1

- Kijk en luister naar de gehele aflevering 'Brandveiligheid'.
- Schrijf tijdens het luisteren en kijken de belangrijkste woorden op.
- Zijn er woorden waar u de betekenis niet van kent? Vraag ze aan elkaar of zoek ze op in uw *Pocketwoordenboek NT2*. Schrijf ze op in uw woordenlijst.

Opdracht 4

Bekijk de rapportagefragmenten van de aflevering 'Brandveiligheid' nog een keer en maak de opgaven.

Lees de opgave van tevoren goed door, luister en kijk vervolgens naar het fragment, zet het filmpje als het fragment is afgelopen (bij de genoemde tellerstand) op pauzestand, geef antwoord en lees de volgende opgave, en klik vervolgens op start.

- 1 (Tellerstand 1.10 tot 2.46) Wat is vaak de oorzaak van woningbranden in huiskamers?
☐ A De mensen hebben gordijnen dicht tijdens het kijken.
☐ B De mensen maken de huiskamer niet goed schoon.
☐ C Er zit veel stof in de televisie.
- 2 (Tellerstand 2.46 tot 3.14) Welk advies geeft Cor de brandweerman hier?
☐ A Koop meer stekkerdozen.
☐ B Verbindt de stekkers met elkaar.
☐ C Doe één stekkerdoos op een stopcontact.
- 3 (Tellerstand 3.14 tot 4.30) Wat vertelt Cor hier over lampen?
☐ A Ze trekken stof aan en dat is gevaarlijk
☐ B Als je er een doek overheen legt is dat gevaarlijk.
☐ C Als je er water op gooit is dat gevaarlijk.
- 4 (Tellerstand 6.05 tot 7.48) Waarom kan een gaskachel gevaarlijk zijn?
☐ A Als je hem schoonmaakt kan er giftig gas uitkomen.
☐ B Als je hem niet schoonmaakt kan er giftig gas uitkomen.
☐ C Als je hem schoonmaakt ga je dood.
- 5 (Tellerstand 7.48 tot 8.38) Wat moet je niet doen als je een vlam in de pan krijgt?
☐ A Deksel op de pan schuiven.
☐ B Blusdeken over de pan leggen.
☐ C Water op het vuur doen.
- 6 (Tellerstand 11.34 tot 12.17) Welke producten moet je in huis hebben volgens Cor en de reporter?
☐ A Een brandblusser.
☐ B Een brandblusser, een rookmelder en een branddeken.
☐ C Op elke etage een rookmelder.

- 7 (Tellerstand 12.17 tot 13.28) Het gezin maakt een vluchtplan. Wie gaat met mama mee?
- ☐ A Papa
 - ☐ B Roos en Pien
 - ☐ C Pien
- 8 (Tellerstand 13.29 tot 14.26) Waarom moeten de kinderen de rommel opruimen?
- ☐ A Rommel mag niet in de weg liggen als je wilt vluchten.
 - ☐ B Rommel gaat snel branden.
 - ☐ C Als er rommel is kan je de sleutel niet vinden.

Opdracht 5

Wilt u meer weten over wat u kunt doen om brand te voorkomen? Wilt u meer oefenen met het lezen van een tekst over brandveiligheid?

Ga dan naar <http://www.watdoeijijbijbrand.nl/> en doe de brandveiligheidstest.

Opdracht 6

Kijk verder naar het filmpje, van tellerstand 0.48 tot 1.30. Lees eerst de opgave goed door.

- 1 Wat is het doel van het project?
- ☐ A Dat kinderen alleen naar school gaan.
 - ☐ B Dat kinderen en ouders niet meer met de auto naar school gaan.
 - ☐ C Dat ouders allemaal op de fiets hun kinderen naar school brengen.

Geef antwoord, lees de volgende opgave en start het volgende fragment (tellerstand 1.30 tot 2.05)

- 2 Wat kunnen verkeersouders doen volgens deze mevrouw?
- ☐ A Meedenken over veilig vervoer op de school zelf.
 - ☐ B Meegaan met de bus als de kinderen op schoolreis gaan.
 - ☐ C Als ze met de auto gaan altijd een gordel omdoen.

Geef antwoord en lees de volgende opgave goed door. Kijk verder naar het interview met verkeersouders (tellerstand 2.05 tot 2.55).

- 3 Waar heeft de verkeersouder voor gezorgd?
- ☐ A Dat er minder auto's in de straat zijn zodat de straat rustiger wordt.
 - ☐ B Dat er verkeersdrempels zijn zodat de auto's minder hard rijden.
 - ☐ C Dat er gepraat wordt over verkeersdrempels.

Geef antwoord en lees de volgende opgave goed door. Kijk verder naar de aflevering (tellerstand 2.55 tot 4.00).

- 4 Wat zegt de man over hoe je kinderen kunt leren omgaan met het verkeer?
- ☐ A Je moet ze leren om altijd de riemen vast te maken.
 - ☐ B Je moet ze leren oversteken als het veilig is.
 - ☐ C Je moet ze leren goed op te letten door het goede voorbeeld te geven.

Geef antwoord en lees de volgende opgave goed door en kijk verder naar de aflevering (van tellerstand 4.00 tot 4.50, einde van de film).

- 5 Waarom wil de vrouw dat ouders fietsend of lopend naar school komen?
- ☐ A Omdat de kinderen zo meer beweging krijgen.
 - ☐ B Omdat kinderen zo met het verkeer leren omgaan.
 - ☐ C Omdat je zo geen ongelukken krijgt.

Vergeet niet om ook de laatste vraag te beantwoorden.

Opgave 7

‘Denk vooruit’. Wat doet u in een noodsituatie? U gaat luisteren naar het radioprogramma *Postbus 51*. Dit is een programma van de rijksoverheid.

- Wat voor soort programma is dit? Informatief, humoristisch, een liedjesprogramma?
- Hoe gaat u luisteren? Welke houding neemt u aan?

Opdracht 8

Luister naar de uitzending van 10 juli 2010 van het radioprogramma *Postbus 51*.

Deze uitzending gaat over noodpakketten. ‘Denk vooruit’ is een campagne naar een idee van het ministerie van Binnenlandse Zaken. Het ministerie (de overheid) wil graag dat mensen nadenken over wat ze moeten doen als ze in een noodsituatie komen.

Bijvoorbeeld een overstroming, een grote brand in de buurt, een gifwolk in de lucht.

De overheid wil graag dat mensen vooruitdenken, dus dat de bevolking van tevoren bedenkt wat er allemaal kan en moet gebeuren als er een ramp is. De overheid hoopt dat mensen zich goed voorbereiden. De overheid adviseert daarom dat u een noodpakket in huis heeft.

Bekijk voordat u gaat luisteren de plaatjes op de volgende bladzijde.

- Herkent u wat er op staat?
- Kunt u de producten die u ziet benoemen?
- Wat weet u al over dit onderwerp?

Opdracht 9

Klik op de link van oefening 5.9. Luister naar het onderwerp 'Denk vooruit'. Ga daarvoor naar tellerstand 10.00. Ga steeds als volgt te werk: lees de opgave, beluister het fragment door het te starten, zet het fragment bij de aangegeven tellerstand op pauze, geef antwoord, lees de volgende opgave en start dan weer het fragment.

- 1 (Tellerstand 10.00 tot 11.20) Wat is de bedoeling van de campagne 'Denk vooruit'?
 - ☐ A Dat rampen worden voorkomen.
 - ☐ B Dat mensen zich goed voorbereiden op een ramp.
 - ☐ C Dat mensen weten wat ze moeten doen bij een stroomstoring.
- 2 (Tellerstand 11.20 tot 12.18) Waarom moet je je volgens Anna voorbereiden op noodsituaties?
 - ☐ A Je moet weten hoe een kleine noodsituatie niet een grote ramp wordt.
 - ☐ B Je moet weten hoe je de kapotte waterleiding repareert.
 - ☐ C Je moet weten wie je moet bellen bij een ramp.
- 3 (Tellerstand 12.18 tot 13.13) Welke drie dingen moet je in ieder geval doen bij een ramp?
 - ☐ A Blijf kalm, luister naar de radio en sluit gas en water af.
 - ☐ B Blijf kalm, ga naar de burens en kijk of je ze kunt helpen.
 - ☐ C Blijf kalm, bel 112 en luister naar de radio.

- 4 (Tellerstand 13.13 tot 13.59) Welk advies geeft Anna hier?
- ☐ A Zorg dat het noodpakket en andere belangrijke spullen op één plaats liggen.
 - ☐ B Koop bij een ramp direct een noodpakket.
 - ☐ C Stop die spullen in je noodpakket die passen bij je persoonlijke situatie.
- 5 (Tellerstand 13.59 tot 14.30, einde van het radioprogramma) Wat voor advies geeft Anna aan mensen met een handicap?
- ☐ A Laad je telefoon altijd op als er een ramp is.
 - ☐ B Praat over een mogelijke ramp met je vrienden en burens.
 - ☐ C Ga naar de professionele hulpverleners als er een ramp is.

Controleer nu de antwoorden met behulp van de sleutel. Hoeveel antwoorden heeft u goed? Bespreek uw resultaten met een medecursist.

Opdracht 1

Print deze hele oefening uit.

Zet de wekker op 50 minuten voor de drie teksten en de vragen. Maak opdracht 1, 2 en 3 achter elkaar.

Kijk de vragen pas na nadat u de drie teksten gedaan hebt. Deze tekst komt uit een voorlichtingsfolder voor het vmbo.

De 10 meest gestelde vragen over soa

1 *Wat is eigenlijk een soa?*

Soa betekent seksueel overdraagbare aandoening. Het is een infectie die je bij onveilig vrijen kunt krijgen van een ander. Een soa kun je zelf ook weer aan iemand doorgeven.

2 *Welke soa zijn er?*

Er bestaan soa in soorten en maten. De belangrijkste staan in het schema onder aan deze tekst.

3 *Hoe krijg je een soa?*

Zoals gezegd, kun je een soa krijgen bij onveilig vrijen, dus bij:

- geslachtsgemeenschap zonder condoom (penis in vagina of penis in anus);
- orale seks (pijpen/beffen), met name als je sperma of menstratiebloed in je mond krijgt. De meeste soa krijg je dus via seksueel contact. Er zijn een paar uitzonderingen. Bijvoorbeeld schaamluis kun je krijgen via besmet beddengoed, zoals lakens.

4 *Wat is het verschil tussen hiv en soa?*

Als iemand besmet is met het aidsvirus (hiv), is hij of zij seropositief. Als iemand besmet is, kan het jaren duren voordat hij/zij ziek wordt. Iemand die besmet is met hiv heeft dus niet automatisch ook aids, er zijn veel meer mensen seropositief dan dat er mensen met aids zijn.

Iemand die seropositief is, kan anderen besmetten. Je kunt bij jezelf of anderen niet zien of jij of zij besmet zijn.

Mensen die uiteindelijk aids krijgen, zijn erg vatbaar voor ziektes, doordat hun weerstand tegen allerlei ziektes wordt afgebroken. Mensen met aids worden sneller ernstig ziek dan gezonde mensen. Ze kunnen bijvoorbeeld aan longontsteking sterven. Alleen door het gebruik van veel zware medicijnen kan iemand met aids die ziektes onderdrukken.

5 *Kun je hiv op dezelfde manier krijgen als andere soa?*

Ja, hiv kun je op dezelfde manier oplopen als de meeste andere soa, dus door onveilig vrijen. Maar hiv kan ook nog op een andere manier worden overgebracht, namelijk door 'bloed-bloed'-contact. Mensen die heroïne spuiten, kunnen bijvoorbeeld besmet worden met hiv doordat ze elkaars naalden gebruiken. Of in ziekenhuizen kan het misgaan bij bloedtransfusies, wanneer een patiënt donorbloed krijgt dat besmet is met hiv. In Nederland is daar geen kans op, omdat het donorbloed goed gecontroleerd wordt.

Bedenk dat je hiv niet kunt krijgen door elkaar aan te raken of elkaar te zoenen. Aids krijg je dus niet zomaar!

6 Wie kan er een soa of hiv krijgen?

Iedereen: mannen en vrouwen, jong en oud, hetero's en homo's, uit welk land ook. Iedereen die niet veilig vrijt, kan hiv of een soa oplopen en doorgeven. En ook iedereen die niet veilig met injectienaalden omgaat, loopt risico besmet te worden.

7 Wat zijn de risico's voor jongeren?

Heel veel jongeren denken dat zij geen risico lopen op hiv of een andere soa, omdat zij geen jongeren kennen die deze ziektes hebben. Maar wist je dat een derde van het totaal aantal soa bij jongeren voorkomt? Jongeren lopen vooral risico omdat zij korte en wisselende verkeringsrelaties hebben, waarin ook sprake is van seks. Maar zelfs als je maar één keer onveilige seks hebt, kun je met hiv of een andere soa besmet worden.

8 Zijn de risico's voor jongens en meisjes gelijk?

Bij heteroseksuele relaties lopen meisjes grotere risico's dan jongens op een soa, waaronder hiv. Ook de gevolgen van een bepaalde soa, zoals chlamydia, zijn erger voor meisjes dan voor jongens, omdat meisjes daarvan onvruchtbaar kunnen worden.

9 Kun je een soa altijd herkennen?

Het lastige is dat je bij veel soa's niets hoeft te merken. Bijvoorbeeld bij chlamydia (de meest voorkomende soa). Als je blaasjes, zweertjes of wratjes in, op of rond de geslachtsdelen hebt, is het al wat duidelijker dat je een soa hebt opgelopen. Andere verschijnselen kunnen zijn: (veranderde) afscheiding uit penis, vagina of anus (zie schema).

10 Wat moet je doen als je onveilig hebt gevreeën of denkt een soa te hebben?

Als je onveilig hebt gevreeën of als je een of meerdere van de genoemde verschijnselen hebt (zie bij 'kenmerken' in het schema) is het mogelijk dat je een soa hebt. Maar vaak heb je helemaal geen verschijnselen. Ga dus ook bij twijfel naar je huisarts, de Gemeentelijke Gezondheids Dienst (GGD) of een soa-polikliniek. De meeste soa zijn gemakkelijk te genezen als je er op tijd bij bent. Als je een soa hebt, waarschuw dan alle mensen met wie je het laatste half jaar geslachtsgemeenschap hebt gehad. Bij de bovengenoemde instelling kun je ook bespreken of het nodig is om een hiv-test te doen. Meer weten over soa en veilig vrijen: surf naar www.safesex.nl

De belangrijkste soa:

Ziekte	Schatting nieuwe infecties	Kenmerken	(mogelijke) gevolgen voor behandeling
Chlamydiaten	60.000	Meer (of andere) afscheiding uit de penis, vagina of anus. Branderig gevoel bij het plassen. Vaak merk je er niets van.	Eileiderontsteking Onvruchtbaarheid Bijbalontsteking
Genitale wratten	12.000	Wratjes op of rond de penis, vagina of anus	Wratten kunnen zich uitbreiden en na genezing terugkeren.

Ziekte	Schatting nieuwe infecties	Kenmerken	(mogelijke) gevolgen voor behandeling
Herpes genitalis	8.000	Blaasjes, zweertjes of plekjes op, rond of in de geslachtsdelen of anus. Branderig gevoel rond geslachtsdelen bij het plassen.	De blaasjes kunnen ondanks behandeling toch terugkomen.
Gonorroë	6.000	Zie Chlamydia	Zie Chlamydia
Hepatitis B	3.000	Vermoeidheid, lusteloos- heid, misselijkheid en buikpijn. (Je kunt je laten inenten tegen Hepatitis B.)	Beschadiging van de lever (1 op 10 blijft voor altijd besmettelijk). Leverkanker
Syfilis	800	Zweertjes, vlekjes op pe- nis, vagina, anus of mond	Na jaren: aantasting organen
Hiv/aids	900	Het hiv-virus tast het afweersysteem aan, dit verzwakt.	Vatbaar voor allerlei ziektes door aantas- ting van het afweersys- teem. Aids is onge- neeslijk.
Overige, bv. schaamluis (platjes) schurft	Enkele duizenden	Jeuk in je schaamhaar en op andere plekken op je lijf.	

Beantwoord nu de vragen.

- 1 Voor wie is deze informatie geschreven?
☐ A Voor jongeren die een soa hebben.
☐ B Voor jongeren die een groot risico lopen op een soa.
☐ C Voor jongeren en ieder ander die wil weten wat een soa is.
- 2 Bij welke vraag vindt u extra informatie over hiv?
☐ A Bij punt 2 en 3.
☐ B Bij punt 4 en 5.
☐ C Bij punt 6.
- 3 Zijn de risico's van soa's voor jongens en meisjes hetzelfde?
☐ A Nee, bij hetero's zijn de risico's voor meisjes groter.
☐ B Nee, bij hetero's zijn de risico's voor jongens groter.
☐ C Ja, de risico's zijn even groot.
- 4 Hoeveel nieuwe infecties van Hepatitis B zijn er per jaar in Nederland?
☐ A 60.000
☐ B 6000
☐ C 3000
- 5 Wat gebeurt er als hiv niet behandeld wordt?
☐ A Hiv-virus tast het afweersysteem aan, waardoor allerlei ziektes kunnen ontstaan.
☐ B De lever raakt beschadigd.
☐ C Er ontstaan zweren.
- 6 Welke soa kan of kunnen onvruchtbaarheid tot gevolg hebben?
☐ A Chlamydia
☐ B Hiv/aids
☐ C Chlamydia en Gonorroe
- 7 Wat moet u doen als u een soa denkt te hebben?
☐ A Kijk op www.safesex.nl.
☐ B Ga naar huisarts, GGD of een soa-polikliniek in het ziekenhuis.

Opdracht 2

U gaat meteen door met het beantwoorden van de vragen over de volgende tekst. Let op de tijd. Hoeveel tijd hebt u nog over van de 50 minuten?

Deze tekst komt uit een folder van Fokus.

Fokus is een woonorganisatie voor gehandicapten.

Fokus zegt nee tegen ongewenst gedrag; Een veilige werkplek voor iedereen

Bij Fokus zijn mensen het belangrijkste. Cliënten en medewerkers moeten erop kunnen vertrouwen dat er met respect met ze omgegaan wordt. Bij Fokus vinden we een veilige woonomgeving voor cliënten én voor medewerkers heel belangrijk. Ongewenst gedrag (dat wil zeggen: vormen van verkeerd gedrag) past daar niet bij. Deze folder geeft daarom informatie: wat te doen bij ongewenst gedrag?

Een voorbeeld

Ellen werkt als (ADL-)assistent bij Fokus. Zo helpt ze drie keer per week meneer Jansen bij de zogenaamde ‘algemene dagelijkse levensverrichtingen’ (ADL). Algemene dagelijkse levensverrichtingen zijn bijvoorbeeld aan- en uitkleden, eten en drinken klaarmaken, wassen etc. Meneer Jansen is gehandicapt. Hij woont zelfstandig en heeft daarom de hulp van Ellen nodig.

Ellen gaat niet graag naar meneer Jansen. Ze vindt het helemaal niet leuk dat hij altijd klaagt over van alles en nog wat. Ze moet echt moeite doen om niet boos te worden op hem. Ze praat erover met haar locatiemanager Riet (op de ADL-eenheid.)

Riet en Ellen spreken af het gedrag van meneer Jansen samen door te spreken. Riet vraagt Ellen hoe ze op de klachten van meneer Jansen reageert. Ellen vertelt dat ze meestal doet of ze het niet hoort. Maar soms kan ze haar mond niet houden en zegt ze tegen meneer Jansen dat hij moet ophouden met klagen.

Meestal maakt meneer Jansen het dan nog erger en soms wordt hij boos.

Riet en Ellen bedenken met hulp van de ABCD-tabel (zie het kader op de volgende bladzijde) hoe Ellen het anders kan aanpakken.

De volgende woensdag is Ellen bij meneer Jansen. Het is weer hetzelfde liedje: meneer Jansen moppert en klaagt dat hij veel te lang heeft moeten wachten. Ellen wil eerst niets zeggen, maar ze bedenkt wat ze geoeft heeft. Ze zegt: ‘Meneer Jansen, wat vervelend voor u dat het langer duurde voordat ik kon komen. Wat kan ik voor u doen? Dan zal ik u zo snel mogelijk helpen.’ Meneer Jansen vraagt of ze hem wil helpen zijn jas aan te trekken, omdat hij naar de markt wil. Ze zijn zo klaar. Ellen is verbaasd hoe makkelijk het verloopt. De weken daarna gaat het steeds beter tussen Ellen en meneer Jansen. Ze weet de juiste toon te vinden en meneer Jansen gaat vanzelf aardiger tegen haar doen.

Ongewenst gedrag

Fokus verstaat onder ongewenst gedrag alle vormen van agressie, geweld, seksuele intimidatie, discriminatie en pesten. Het kan gaan om gedrag tussen medewerkers, maar ook om gedrag van de cliënt (gericht) tegen de medewerker, en andersom.

De ABCD-tabel

De ABCD-tabel helpt om ongewenst gedrag te herkennen. Alle medewerkers van Fokus kunnen gebruikmaken van de ABCD-tabel. De ABCD-tabel geeft aan:

- vormen van ongewenst gedrag;
- hoe erg is het ongewenste gedrag: A is niet zo erg D is zeer erg.
- hoe kun je reageren op ongewenst gedrag. Vervolg: wat kun je het beste doen?

ABCD-tabel – Vormen en voorbeelden van ongewenst gedrag

	A	B	C	D
Vormen van ongewenst gedrag	Klagen Zeuren	Kritiek op de regels Kritiek op het beleid	Overdreven aandacht voor de persoon Kritiek op de persoon	Agressie
Hoe merk je dat?	Vragen om een uitzondering Zelfbeklag	Verwijten maken De schuld geven aan Fokus, aan de leiding, aan het team	Opmerkingen over uiterlijk Seksuele aandacht Beledigen Negeren Seksuele intimidatie Pesten Discrimineren	Slaan Met dingen gooien Spullen vernielen Handtastelijk zijn Dreigen
			STOP!	STOP!

ABCD-tabel – Vervolg: Hoe los je dit op?

Reacties op gedrag	Voor A en B	C	D
Wat doe je?	Dit heeft een positief effect	Dit werkt positief	Dit werkt positief
	Respect tonen Begrip tonen Meeveren Bespreekbaar maken van de ondertoon: wat bedoelt de persoon precies? Uitleggen waarom Goed afronden van het gesprek	Zelfcontrole Neutraal en duidelijk een grens stellen Je zegt: 'Ik wil...' en roept de persoon tot de orde. De persoon voor de keuze stellen	Zelfcontrole en taxeren: kan ik dit alleen aan? Afstand houden Oogcontact maken en dan grenzen noemen Probleem laten oplossen, samen met anderen

Bron: Fokus woonorganisatie – folder (bewerkte tekst) www.fokuswonen.nl

Beantwoord nu de vragen.

- 1 Voor wie vindt Fokus een veilige woonomgeving belangrijk?
☐ A Voor cliënten (bewoners) en medewerkers (werknemers)
☐ B Voor cliënten
☐ C Voor medewerkers
- 2 In het voorbeeld gaat het over meneer Jansen. Welk ongewenst gedrag laat meneer Jansen zien?
☐ A Kritiek op de regels, kritiek op beleid
☐ B Klagen, zeuren
☐ C Agressie
- 3 In het voorbeeld krijgt Ellen advies van haar leidinggevende Riet uit de ABCD-tabel. Welk advies is dat?
☐ A Begrip tonen
☐ B Zelfcontrole
☐ C Probleem laten oplossen, samen met anderen
- 4 Voor wie is de ABCD-tabel gemaakt?
☐ A Voor cliënten
☐ B Voor medewerkers
☐ C Voor medewerkers en cliënten
- 5 ADL-assistent Ellen hoort een andere cliënt iedere keer tegen haar zeggen dat ze veel te dik is. Bij welke vorm van ongewenst gedrag hoort dit?
☐ A Pesten
☐ B Discriminatie
☐ C Opmerkingen over uiterlijk
- 6 ADL-assistent Ronald heeft veel problemen met een collega. De collega wil niet naast hem zitten, omdat Ronald homoseksueel is. Bij welke vorm van ongewenst gedrag hoort dit?
☐ A Pesten
☐ B Discriminatie
☐ C Seksuele intimidatie
- 7 ADL-assistent Saskia helpt voor de eerste keer een nieuwe cliënt. Deze cliënt wordt agressief tegen haar. Wat kan Saskia het beste doen?
☐ A Zich rustig houden en bedenken: Kan ik deze situatie zelf aan?
☐ B Bespreken met de cliënt waarom hij boos wordt.
☐ C Respect en begrip tonen voor de cliënt.

Opdracht 3

Lees de tekst en maak de vragen. Hoe is het met uw tijd?

Hebt u nog ongeveer 15 minuten over van de 50 minuten?

Dit is een tekst uit *Libelle*, een tijdschrift voor vrouwen.

Thuiszorg

Wat is thuiszorg?

- een verpleger die langskomt voor medische zorg
- een hulp die een oude dame helpt met aankleden
- de kraamverzorgster die in huis komt na de geboorte van een kind

Dit zijn voorbeelden van thuiszorg. Maar ook een hulp in de huishouding kan thuiszorg zijn. Mensen krijgen de hulp en verpleging die ze nodig hebben. Daardoor hoeven ze niet in een ziekenhuis te verblijven of naar een verpleeghuis.

Wie betaalt dat?

Hulp bij het huishouden wordt door de gemeente betaald uit de WMO (Wet Maatschappelijke Onderneming). Alle zorg voor personen – kraamzorg, verpleeghulp en wondverzorging – betaalt de overheid uit de AWBZ (Algemene Wet Bijzondere Zorg).

Meestal is een eigen bijdrage verplicht. Hoe hoog die bijdrage is, hangt af van het inkomen, de soort zorg en de samenstelling van het gezin.

Wanneer kun je thuiszorg krijgen?

Als iemand tijdelijk ziek is, is het meestal zo dat gezinsleden tijdelijk wel wat extra kunnen doen: het huishouden, boodschappen, een keer extra koken. Als iemand iedere dag extra moet zorgen voor een zieke man, vrouw of kind, noemen we dat mantelzorg. Een mantelzorger neemt voor langere tijd de zorg op zich voor een patiënt.

Dat kan erg zwaar zijn. Als het voor de mantelzorgers te zwaar wordt, kan om thuiszorg gevraagd worden.

Waarom is er thuiszorg?

Thuiszorg is meestal minder duur dan een verblijf in een verpleeghuis of ziekenhuis. Zo is de verzorging van een oudere die hulp nodig heeft dertig procent goedkoper als hij thuis blijft wonen en niet naar een verzorgingshuis gaat. Daarbij willen veel oudere mensen natuurlijk zo lang mogelijk zelfstandig blijven en in hun eigen huis wonen. En wie herstelt van een zware operatie of een ziekbed, doet dat natuurlijk ook het liefst in de eigen omgeving: thuis dus. Financieel en persoonlijk gezien is thuiszorg gewoon beter.

Wie geeft de zorg?

Vroeger waren er honderden kleine kruisverenigingen. Nu zijn er een aantal grote thuiszorgorganisaties. Wie zorg nodig heeft, kan de zorg laten regelen door medewerkers van een thuiszorgorganisatie. Je mag er ook voor kiezen de zorg zelf te organiseren. Je ontvangt dan een geldbedrag van de overheid. Dat heet het persoonsgebonden budget (pgb). Op www.kiesbeter.nl staan alle zorgaanbieders in alle regio's op een rij. Je kunt zelf offertes aanvragen.

Waar kun je thuiszorg aanvragen?

Wie thuiszorg nodig heeft overlegt vaak eerst met de huisarts, of met het ziekenhuis of het consultatiebureau. Thuiszorg aanvragen gaat niet zomaar. Eerst bepalen adviseurs of er inderdaad recht is op thuiszorg en hoeveel. Deze adviseurs werken bij het Centrum Indicatiestelling Zorg (CIZ). Voordat de adviseurs een beslissing nemen, kijken zij naar het gezin en de thuissituatie. Wat kunnen de familieleden doen, en de hulpvrager zelf?

Als het alleen om huishoudelijke hulp gaat, kan een aanvraag gedaan worden bij de gemeente.

Bron: *Libelle* nr. 18, april 2010

Beantwoord nu de vragen.

- 1 **Wie betaalt de thuiszorg?**
 - ☐ A De gemeente
 - ☐ B De overheid
 - ☐ C Huishoudelijke hulp betaalt de gemeente, persoonlijke zorg betaalt de overheid.
- 2 **Is thuiszorg voor gratis?**
 - ☐ A Ja
 - ☐ B Nee
 - ☐ C Soms, dat hangt ervan af.
- 3 **Wat is mantelzorg?**
 - ☐ A Bijvoorbeeld: als een vrouw een baby krijgt, kan ze thuishulp krijgen.
 - ☐ B Bijvoorbeeld: als een vrouw twee weken ziek is en de buurvrouw extra komt helpen.
 - ☐ C Bijvoorbeeld: als een vrouw langere tijd ziek is en haar zus komt iedere dag voor haar zorgen.
- 4 **Waarom is thuiszorg financieel gezien beter?**
 - ☐ A Een opname in het ziekenhuis is veel duurder.
 - ☐ B Herstellen van een ziekte doen mensen liever thuis.
 - ☐ C Mensen willen zo lang mogelijk in hun eigen huis wonen.
- 5 **Wat is het verschil tussen vroeger en nu in de thuiszorg?**
 - ☐ A Vroeger waren er alleen grote thuiszorgorganisaties.
 - ☐ B Vroeger waren er grote kruisverenigingen.
 - ☐ C Nu kun je de thuiszorg ook zelf organiseren via een pgb.
- 6 **De ouders van Robert zijn 83 en 81 jaar. Zij kunnen het huishouden niet meer goed doen. Waar kan Paul een aanvraag doen voor een hulp in de huishouding?**
 - ☐ A Bij de gemeente
 - ☐ B Bij de huisarts
 - ☐ C Bij het CIZ

- 7 De moeder van Matty is 76 en geopereerd aan haar heup. Matty woont te ver weg van haar moeder om haar iedere dag te verzorgen. Waar kan zij een aanvraag doen voor thuiszorg?
- ☐ A Bij de gemeente
 - ☐ B Bij de huisarts
 - ☐ C Bij het CIZ

Opdracht 4

Is het gelukt de drie leesteksten binnen 50 minuten te maken? Heel goed als dat u gelukt is! Hebt u goed zoekend gelezen? Kijk nog eens op de leeskaart: de vragen eerst lezen en dan pas in de tekst intensief lezen rond het kernwoord uit de vraag.

Kijk uw vragen na via de sleutel op deze website.

Als u maximaal 5 vragen fout hebt, zit u redelijk in de buurt van een voldoende.

Opdracht 5

Dit is een extra lees oefening bij het thema 'Veilig en gezond'. Het is een interview met drie vrouwen met borstkanker.

U kunt deze tekst vrijwillig lezen om nieuwe informatie op te doen. Ervaringen van andere mensen kunnen helpen en leerzaam zijn.

Deze tekst leest u alleen als het onderwerp u interesseert.

Het is dus geen examentekst. Er staan aan het einde een paar open vragen.

Deze tekst komt uit het *Pink Ribbon Magazine*, een tijdschrift over borstkanker.

'Tegen mannen zei ik dat ik kanker had, niet welke soort'

Stichting Pink Ribbon is een organisatie die strijdt tegen borstkanker. Borstkanker is de meest voorkomende kanker bij vrouwen. Drie allochtone vrouwen zijn met interviewster Johanna in gesprek over hun borstkanker.

Naam: Jeritza Toney (43). **Achtergrond:** geboren in Den Haag uit Surinaamse ouders.

Relatie: gescheiden, twee kinderen (17, 15). **Beroep:** fysiotherapeut. In haar vrije tijd werkt Jertiza als stand-upcomedian en als docent op de jeugdtheaterschool.

Diagnose borstkanker: februari 2006. Haar borst werd weggehaald.

Naam: Lorraine Chiu (43). **Achtergrond:** in 1975, op haar tiende, uit China naar Nederland gekomen. **Relatie:** 19 jaar getrouwd, twee kinderen (14, 12). **Beroep:** freelancetolk. Daarnaast doet Lorraine vrijwilligerswerk binnen en buiten de Chinese gemeenschap en het vrouwenwelzijnswerk.

Diagnose borstkanker: augustus 2005. Ze kreeg een borstsparende operatie, chemokuren en bestralingen. In 2006 bleken er uitzaaiingen te zijn in haar botten.

Naam: Malika Boulahaoui (31). **Achtergrond:** in 1994 uit Marokko naar Nederland gekomen. Malika was toen 16 jaar. **Relatie:** 16 jaar getrouwd, drie kinderen (14, 10, 7). **Beroep:** gastouder. Daarnaast tolkt Malika en werkt zij als voorlichter voor de Stichting Mammarsa.

Diagnose borstkanker: oktober 2006. Haar borst werd geamputeerd en ze kreeg chemo. Ze moet nog één keer per jaar voor controle naar het ziekenhuis.

Hoe vertel ik het mijn familie?

Johanna: 'Hoe reageerden jullie families op de diagnose?'

Lorraine: 'Ik heb het lang geheim gehouden voor mijn ouders. We deden alles stiekem, ook de operatie. Pas toen ik de chemokuur kreeg en erg ziek werd, kon ik het niet meer verbergen.'

Johanna: 'Waarom hield je het geheim?'

Lorraine: 'Ik wilde mijn ouders beschermen, ze zijn tachtig! Ik wilde het pas vertellen als ik weer beter was. Maar uiteindelijk durfde ik niet. Mijn man heeft het voor mij verteld.'

Malika: 'Ik heb het ook pas verteld toen ik chemo kreeg. Mijn ouders wonen in Marokko en weten niets van kanker, behalve dat het een dodelijke ziekte is. Ze zijn onwetend, net als ik zelf was voordat ik ziek werd. Als ik vroeger iemand ontmoette die kanker had, dacht ik: Ik moet die persoon niet aanraken, hij moet niet mijn kant uitademen. Ik liep er met een boogje omheen. Kanker is besmettelijk, dacht ik.'

Johanna: 'Was het moeilijk om te vertellen dat er iets met je borsten aan de hand was?'

Malika: 'Met mannen praatte ik daar inderdaad niet over. Tegen hen zei ik alleen dat ik kanker had, niet wát voor kanker.'

Lorraine: 'Maar tegen je ouders?'

Malika: 'Ja, dat was moeilijk. Toen ik het uiteindelijk vertelde, hebben ze mij meteen omarmd.'

Jeritza: 'Mijn vader en zus wonen in Suriname, maar we zijn heel hecht, bespreken alles met elkaar. Wel heb ik mijn zus gevraagd of zij het aan mijn vader wilde vertellen. Dat was omdat ik wilde dat er iemand bij hem was als hij het hoorde.'

Praten over borstkanker

Johanna: 'Hoe open zijn jullie naar andere mensen uit jullie omgeving?'

Lorraine: 'Ik heb een paar vriendinnen die, als ik erover begin, tegen me zeggen: "Niet doen, Lorraine, want ik kan er niet tegen als je over je ziekte praat." Maar ik heb geleerd voor mezelf op te komen. Mijn ouders wil ik beschermen, maar met vriendinnen is het toch een ander verhaal. Dus nu zeg ik: "Als jullie het niet kunnen aanhoren, dan loop jij maar even weg. Want ik heb het echt nodig mijn verhaal kwijt te kunnen aan anderen." Maar ja, ik ben een heel brutale Chinees.'

Iedereen lacht.

Malika: 'Met mijn eigen generatie praat ik er makkelijk over. Vorige week belde mijn schoonzus. Ze had iets in haar borst gevoeld en ze vroeg mij om raad. Maar de eerste generatie vindt dat moeilijker, weet ik. Oudere mensen gaan soms zelfs maar liever níét naar de dokter. Dan komt ook niemand te weten dat ze ziek zijn.'

Johanna: 'Hebben jullie steun gehad aan jullie mannen?'

Malika: 'Ja, met hem kan ik ook goed praten gelukkig.'

Lorraine: 'Ik heb een hele lieve man.'

Malika: 'Ik ken een man die meteen vertrok toen hij hoorde dat zijn vrouw borstkanker had...'

Lorraine: 'Precies. Niet iedere man kan het aan. Ik heb geluk gehad: mijn man hield van me, maar door mijn ziekte alleen maar meer. Hij ging zelfs mee toen ik mijn pruik ging halen. Dat schijnt best bijzonder te zijn.'

Malika: ‘Mijn man had voordat ik iets kon zeggen al besloten dat mijn borst eraf moest. “Weg met die borst,” zei hij tegen de chirurg. “We hebben hem niet meer nodig.”’

Johanna: ‘Welk gevoel gaf jou dat?’

Malika: ‘Dat hij van mij houdt, niet van mijn borsten! Hij wilde mij hebben, die borst kon hem niet schelen. Hij vindt een reconstructie ook niet nodig. Hij ziet mij zoals ik ben. Hij vindt het niet erg.’

Jeritza: ‘Ik vind het wel mooi zoals jullie over jullie mannen praten. In die periode dat ik ziek was, was ik eenzaam. Ik wist me soms geen raad, had iemand nodig. ’s Nachts dwaalde ik door het huis, ging bij mijn kinderen kijken die lagen te slapen. Overdag probeerden zij zo hard voor mij te zorgen, mijn zoon spijbelde van school om boodschappen voor mij te kunnen doen. Ondertussen maakte ik me zorgen om hem en zijn zus.’

Opvattingen over borstkanker

Johanna: ‘Bestaan er binnen jullie culturen, of binnen jullie geloof, nog andere ideeën over de oorzaak van borstkanker?’

Jeritza: ‘Veel Surinaamse vrouwen houden het voor zich als hun borst is afgezet. Ze praten er niet over, ook niet in hun directe omgeving. Ze gaan heel snel weer werken en doen net of er niets is gebeurd.’

Johanna: ‘Waarom is dat?’

Lorraine: ‘Mensen geloven ook in straf, hè?’

Jeritza: ‘Precies. “Omdat je zó hebt geleefd, daarom krijg jij nu.” Er zijn echt mensen die het zo zeggen. Misschien niet in je gezicht.’

Lorraine: ‘Maar wel achter je rug.’

Johanna: ‘Trek je je dat aan, als ze zo iets zeggen?’

Jeritza: ‘Nee, het boeit me niet Ik eet niet van ze.’

Johanna: ‘Denken de oudere mensen zo?’

Jeritza: ‘Nee, ook de jongere. Mensen schamen zich als ze een ernstige ziekte hebben. Helemaal als het borstkanker is, want dat zou je kunnen zien.’

Malika: ‘In de tijd dat ik ziek was, zei mijn zwager tegen me: “Jij hoeft niet onder het mes te gaan, Malika. Ga maar naar Mekka, ga daar maar bidden, dan komt het wel goed.”’

Johanna: ‘In plaats van naar de dokter te gaan?’

Malika: ‘Ja. Maar als ik dat had gedaan, was ik te laat geweest. Door mijn borst weg te laten halen, had ik nog een kans. Dus ik heb niet naar hem geluisterd. En niet alleen ik, ook de rest van mijn familie was het niet met mijn zwager eens.’

Jeritza: ‘Je gevoel, hè? Dat volg je op dat moment.’

Kracht vinden

Johanna: ‘Jullie zijn heel sterke vrouwen. Geeft jullie eigen cultuur jullie extra kracht?’

Jeritza: ‘Ik heb een grote familie. Dat is top, want er zijn continu feestjes! Afleiding, gezelligheid, lekker eten met alle nichten en neven... Ik krijg daar veel energie van.’

Malika: ‘Ik vind kracht in mijn geloof. Vijf keer bidden op een dag houdt me sterk.’

Lorraine: ‘Chinezen zijn heel zorgzaam. Ik heb geen grote familie, maar de Chinese gemeenschap in mijn woonplaats is wel heel hecht. Toen ik ziek bleek, kwamen mensen die ik alleen van naam of gezicht kende met tips en adviezen. De één had taichi-oefeningen uitgeschreven, de ander een handige website opgezocht. Dat is hartverwarmend.’

Open vragen:

Praten over de ernstige ziekte borstkanker is voor deze vrouwen heel belangrijk.

- Over welke moeilijke onderwerpen praat u met uw familie, vrouw, kinderen?
- Over welke onderwerpen praten mensen in Nederland gemakkelijker dan u doet?
- Kracht vinden: waar vindt u kracht als het u erg moeilijk gaat of heel erg tegenzit?

Opdracht 1 – Woordenboek snel gebruiken

Oefen extra met woorden uit de tekst van Hoofdstuk 6, Oefening 7 uit het boek *Vooruit!*:

‘Verslaafd aan de roes, niet aan het middel’.

Zoek de volgende woorden zo snel mogelijk op. Zet een wekker op 12 minuten. Gebruik het *Pocketwoordenboek NT2*.

Lees de zin waarin het woord voorkomt nogmaals. Begrijp je de zin nu beter? Maak daarna een woordenlijst van de woorden die je echt wil onthouden.

- Roes
- Verslaafd
- De joint
- Belonen
- Hangen (blijven hangen – welke van de drie betekenissen past het beste?)
- Duf zijn (welke van de twee betekenissen past hier het beste?)
- De gewoonte
- De coach
- De urine

Opdracht 2 – Samengestelde woorden

Oefen extra met de betekenis van lange woorden in Oefening 8 uit het boek *Vooruit!*

Onderstreep de lange woorden in de tekst. Uit welke woorden zijn ze opgebouwd? Het laatste woord is het belangrijkste. Vergelijk jouw woorden met die van de sleutel op de website.

Opdracht 3 – Beveiligers

Maak een lijst van woorden over beveiliging in de tekst van Hoofdstuk 6, Oefening 9 uit het boek *Vooruit!*

Vergelijk jouw lijst met die van de sleutel op de website. Vertel een verhaal waarin je deze woorden gebruikt.

Ongevallenformulier

Melding door:

Functie:

Locatie van het ongeval:

Datum:

Beschrijving van de gevaarlijke situatie

Beschrijving van de gebeurtenis

Beschrijving van de gebeurtenis

Beschrijving van de gebeurtenis

aan: peter@aghr.nl
van: nashwar@aghr.nl
onderwerp: bezoek arbeidsinspectie
datum:

Beste Peter,

Volgende week komt de arbeidsinspectie om de veiligheid op het bedrijf te controleren. Je vroeg me om de gevaarlijke situaties op te schrijven.

Ik vond twee onveilige situaties.
In de eerste plaats

Verder

We kunnen deze onveilige situaties de komende dagen zelf oplossen.
Ik stel voor om

Ook

Ik hoop dat je snel iets met mijn adviezen kunt doen.

Met vriendelijke groet,

Nashwa

Veilig naar school fietsen

We vinden het belangrijk dat uw kind veilig naar school fietst. In deze brochure leest u onder andere wat u zelf kunt doen om uw kind veilig naar school te laten gaan.

Postbus 232
8585 HT Amsterdam

Boxtel, 23 april 20 . .

Geachte heer/mevrouw,

Met vriendelijke groet,

U maakt drie lange opdrachten. Lees de opdracht goed door voordat u gaat schrijven. Maak eventueel een schrijfschema.

Schrijf geen zinnen uit de opdracht letterlijk over. Voor zinnen die u overschrijft krijgt u geen punten. U kent de voor- en nadelen van het gebruik van een woordenboek tijdens het examen. U hebt totaal 60 minuten om de drie lange opdrachten te maken.

Verdeel de tijd goed over de drie opdrachten. U kent de drie stappen:

- 1 Neem alle opdrachten globaal door.
- 2 Maak de opdrachten. Let goed op de tijd.
- 3 Controleer uw werk voordat u het inlevert.

1 Veiligheid op school

Mark Broeren heeft drie kinderen op de basisschool. Zijn kinderen blijven tussen de middag op school. Hij hoort van zijn kinderen dat het regelmatig voorkomt dat er niet genoeg op hen gelet wordt. Daardoor kunnen ze bijvoorbeeld tijdens de middagpauze het schoolplein verlaten.

Mark Broeren is daar boos over en daarom schrijft hij een brief aan de directie van de school.

In de brief schrijft hij:

- wat hij van zijn kinderen heeft gehoord.
- waarom hij dat een probleem vindt.
- welke maatregelen de directie volgens hem moet nemen om het probleem op te lossen.

Opdracht 1

Schrijf de brief.

Basisschool de Regenboog
Hamstraat 20
6041 HB Roermond

Geachte directie,

Met vriendelijke groet,

M.P. Broeren

Nieuwstraat 56
6041 KL Roermond

2 Veilig en gezond werken

Uw werkgever vraagt u om onderzoek te doen naar de werkomstandigheden van het personeel. U houdt een enquête onder de werknemers. De resultaten hebt u in een tabel gezet.

Onderzoek werkomstandigheden

Vraag	ja	nee	geen mening
1 Kent u de vluchtroutes?	80%	10%	10%
2 Heeft u goede veiligheidsschoenen?	90%	5%	5%
3 Weet u wat u moet doen bij een ongeval?	75%	25%	0%
4 Heeft u tijd voor de koffiepauze?	15%	70%	15%
5 Heeft u last van het lawaai in de fabriek?	65%	10%	20%
6 Bent u vaak ziek thuis?	65%	15%	20%
7 Moet u vaak en lang overwerken?	80%	15%	5%
8 Moet u zwaar tillen?	40%	45%	15%

Opdracht 2

Schrijf een verslag voor uw werkgever. In uw verslag:

- beschrijft u wat u hebt onderzocht en waarom.
- noemt u twee dingen die goed gaan in de fabriek.
- noemt u twee dingen die niet goed gaan in de fabriek.
- geeft u twee adviezen om de situatie te verbeteren.
- noemt u twee dingen die u daarmee kunt bereiken.

Doel van uw verslag is:

- om de directie te informeren over de werkomstandigheden; en
- om te laten zien hoe de werksituatie in de fabriek verbeterd kan worden.

Voor opdracht 3 heeft u nog 20 minuten nodig. Ligt u op schema?

3 Verkeersveiligheid

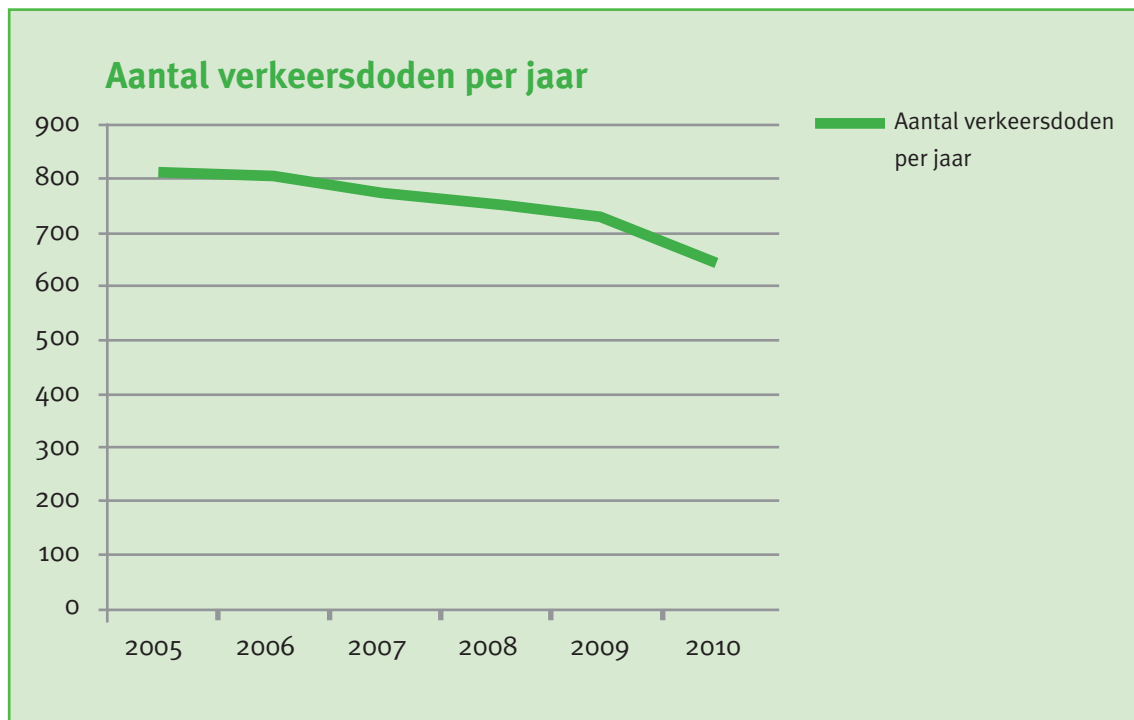
De Nederlandse overheid neemt veel maatregelen om de veiligheid in het verkeer te verbeteren. U kunt hierbij denken aan snelheidscontroles, alcoholcontroles, een rijopleiding voor brommers, langzaam rijden in woonwijken en voorlichting op scholen.

U werkt bij de jeugdpolitie. U geeft voorlichting op scholen over verkeersveiligheid in Nederland. U praat met jongeren over wat ze zelf kunnen doen om het verkeer veiliger te maken.

Veel cursisten denken dat de maatregelen niet helpen.

Opdracht 3

U schrijft een artikel over verkeersveiligheid voor de website van een ROC.

In uw artikel beschrijft u:

- de ontwikkeling uit de grafiek.
- de relatie tussen het aantal verkeersdoden en de maatregelen die de overheid heeft genomen.
- twee maatregelen die leerlingen zelf kunnen nemen om hun eigen veiligheid in het verkeer te verhogen.

Doel van uw artikel is om de cursisten ervan te overtuigen dat de maatregelen echt nodig zijn.

Terugkijken

- Had u genoeg tijd om de drie opdrachten te maken?
- Welke opdracht(en) vond u moeilijk? Waarom vond u die opdracht(en) moeilijk?
- Heeft u uw werk gecontroleerd op fouten die regelmatig terugkomen?

Kijk nog eens terug naar opdracht 1.

In opdracht 1 moest u een aantal punten beschrijven. Heeft de drie punten beschreven?

Kijk nog eens terug naar opdracht 2.

U beschrijft in opdracht 2 twee dingen die goed gaan in de fabriek.

Uit het onderzoek blijkt dat de werknemers de vluchtroutes kennen en weten wat ze moeten doen wanneer er een ongeluk gebeurt.

Vervolgens beschrijft u twee dingen die niet goed gaan.

Het valt op dat werknemers last hebben van het lawaai en veel moeten overwerken.

Vervolgens geeft u twee adviezen.

Ik stel voor om oorbeschermers te geven aan het personeel en om meer personeel aan te nemen.

Tot slot noemt u de resultaten van die veranderingen.

Hierdoor werken de mensen met meer plezier en zijn ze niet zo vaak ziek.

Nadat uw docent uw werk heeft gecorrigeerd, schrijft u een tweede versie.

- U print dit formulier uit en vult het in. Zo mogelijk bespreekt u het met uw medecursisten en uw docent.
- Bewaar alle evaluatieformulieren bij elkaar in apart *Vooruit!*-evaluatiemapje of achter een extra tabblad. Elke evaluatie is een soort trainingsschema.
- Door de schema's zo nu en dan te bestuderen kijkt u terug op uw eigen trainingsschema.

- 1 Dit was het hoofdstuk over veilig en gezond in *Vooruit!* Heeft u voldoende informatie over dit onderwerp gekregen? Blader terug in het boek en blader nog eens door de website.
 - Schrijf hieronder drie oefeningen op die u interessant of goed vond.
 - Schrijf daarachter waarom u dat vond.

Oefening	Ik vond het goed/interessant omdat:

- Schrijf hieronder drie oefeningen op die u later nog eens wilt herhalen.
- Schrijf daarachter waarom u dat wilt.

Oefening	Ik wil deze herhalen omdat:

- Schrijf hier op hoeveel tijd u aan dit hoofdstuk besteed heeft:

Aan hoofdstuk 6 in het boek werkte ik ongeveer _____ uur.

Aan hoofdstuk 6 op de website werkte ik ongeveer _____ uur.

- 2 In dit hoofdstuk heeft u een indruk gekregen van wat het Staatsexamen NT2 I van u vraagt. En, gaat u vooruit?
- Zet kruisjes of woorden in de tabel.
 - Kijk na dit hoofdstuk met extra aandacht terug op uw voortgang bij de vaardigheden lezen en schrijven.
 - Bespreek deze tabel met een medecursist of met uw docent.

	Gedaan	Bekend (dat gaat wel goed)	Verbeteren (dit extra oefenen)
Luisteren			
Ik bedenk voordat ik ga luisteren wat ik al weet over het onderwerp.			
Ik gebruik de luisterfragmenten <i>zonder</i> opgave om te wennen aan de stem van de spreker.			
Terwijl ik luister, probeer ik om de sprekers en hun situatie voor me te zien.			
Ik onderstreep belangrijke kernwoorden in de inleiding, in de opgaven en in de antwoorden.			
Ik let op de kernwoorden in de luistertekst.			
Ik bedenk snel synoniemen (= woorden die ongeveer hetzelfde betekenen) voor de kernwoorden uit de inleiding en de opgaven.			
Ik kan me een lange tijd concentreren bij het luisteren en laat me niet afleiden.			
Lezen			
Een nieuwe tekst begin ik niet meteen te lezen. Eerst zorg ik dat ik een indruk krijg, door titels en subkopjes, de bron en de vragen erbij (snel) te bekijken.			
Ik onderstreep het kernwoord in de vraag, en zoek daar het antwoord bij in de tekst.			
Ik let op de signaalwoorden in de tekst (bijvoorbeeld: niet, nauwelijks, in eerste instantie, vooral, ten slotte, wel).			

	Gedaan	Bekend (dat gaat wel goed)	Verbeteren (dit extra oefenen)
Woordenschat			
Ik doe mijn best om nieuwe woorden en combinaties van woorden te onthouden. Combinaties zijn de werkwoorden en voorzetsels die vaak samen met het woord voorkomen.			
Ik schrijf veel op in mijn woordenschrift en ik kijk er regelmatig naar. Ik vraag anderen of ik het goed opgeschreven heb.			
Ik heb mijn woordenboek(en) bij de hand. Ik gebruik deze met regelmaat om betekenissen op te zoeken.			
Ik gebruik ook het <i>Pocketwoordenboek NT2</i> met regelmaat voor de betekenis, een voorbeeldzin, de uitspraak via de cd-rom en het lidwoord (de of het).			
Schrijven			
Ik gebruik de hulpkaart schrijven.			
Ik krijg feedback van mijn medecursisten en/of mijn docent via het feedbackformulier schrijven.			
Ik gebruik de feedback van docent en medecursisten om mijn schrijven te verbeteren.			
Ik lees de instructie rustig en goed en onderstreep alle punten die ik moet verwerken.			
Ik gebruik de goede voegwoorden en check of de zinsvolgorde na de voegwoorden goed is.			
Ik heb genoeg tijd om te antwoorden.			
Ik herlees alle zinnen die ik heb geschreven altijd.			
Spreken			
Ik gebruik de titel en de plaatjes om te voorspellen waar de opdracht over gaat.			
Ik maak een opname van mijn antwoorden.			
Ik gebruik samen met de docent of een medecursist het feedbackformulier spreken.			

	Gedaan	Bekend (dat gaat wel goed)	Verbeteren (dit extra oefenen)
Ik heb tijd genoeg om de opdracht te lezen.			
Ik heb tijd genoeg om over een antwoord na te denken.			
Ik heb tijd genoeg om te antwoorden.			

- 3 Bekijk wat u opschreef in deze evaluatietabel, speciaal bij luisteren en spreken. Bedenk dan wat u wilt gaan doen aan uw Nederlands. Schrijf uw plannen hieronder op:

In het volgende hoofdstuk ga ik:

Deze week ga ik:

De komende tijd ga ik:

Om me goed voor te bereiden op het examen wil ik:

**Bewaar deze evaluatie in een apart mapje of achter een apart tabblad in uw map.
Succes met het laatste hoofdstuk!**

Uw antwoorden bij de opdrachten 1 tot en met 6 moeten kort zijn. U hebt 20 seconden spreek-tijd.

Soms staan er plaatjes of een stukje tekst bij de opdracht. Voor het bekijken van deze extra informatie krijgt u steeds 5 seconden de tijd. Een pieptoon geeft aan dat u moet beginnen met spreken. Als de spreektijd voorbij is, hoort u weer een pieptoon, en dan begint de volgende opdracht.

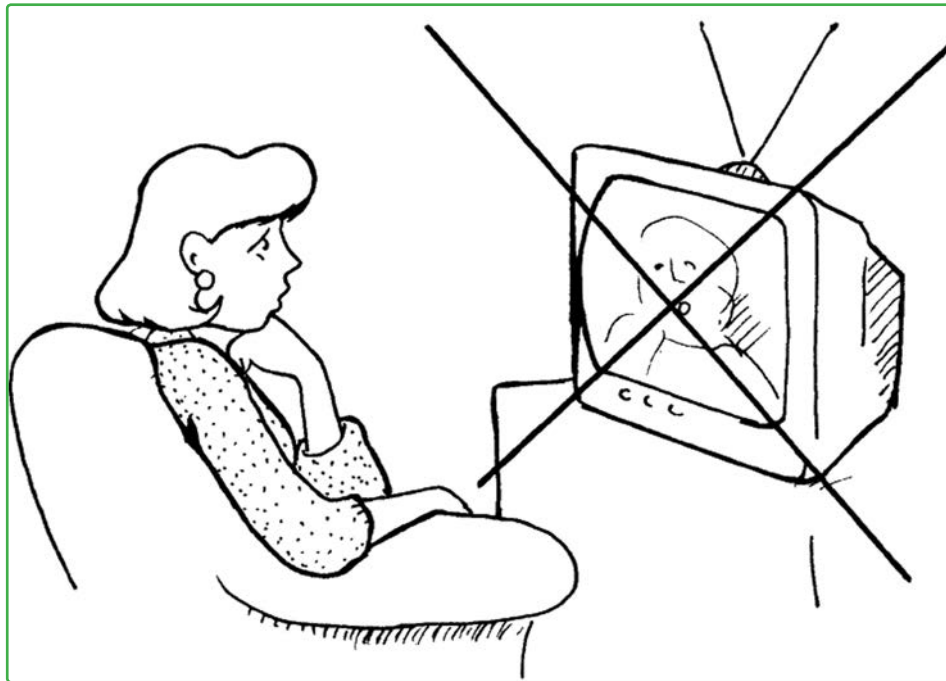
Dan beginnen nu de opdrachten..

Opdracht 1

5/20 sec.

Een vriendin van u klaagt dat ze wel wil sporten, maar geen tijd heeft. Geef uw vriendin een advies: hoe kan ze tijd maken om te sporten?

Vertel uw vriendin hoe ze tijd kan maken om te sporten.

Opdracht 2

5/20 sec.

U gaat samen met een vriend op de scooter naar de stad.
Hij gaat bij u achterop zitten, maar zet zijn helm niet op.
Vertel uw vriend wat hij moet doen en waarom hij dat moet doen.

Opdracht 3

5/20 sec.

U rijdt in de auto met uw dochter. Er wordt aan de weg gewerkt. Uw dochter vraagt welke werkkleding de mannen dragen.

Bekijk het plaatje.

Vertel uw dochter wat de man draagt en vertel ook waarom hij dat draagt.

Opdracht 4

5/20 sec.

Vorige week heeft u splinternieuwe sportschoenen gekocht.

Bekijk het plaatje.

U gaat terug naar de winkel.

Luister naar de winkelbediende en reageer.

- *Wat kan ik voor u doen?*

Opdracht 5

5/20 sec.

Er wordt in uw buurt regelmatig ingebroken. U krijgt een brief van de politie.
Bekijk de brief.

UITNODIGING

Buurthuis Het Trefpunt
Bijeenkomst met de wijkagent over de veiligheid in onze wijk
Aanvang: 20.00 uur, toegang vrij.
U komt toch ook?

U nodigt uw buurman uit om met u mee te gaan.
Wat zegt u tegen uw buurman?

Opdracht 6

5/20 sec.

Uw vriend werkt op een kantoor en voelt zich de laatste tijd niet fit.
Kijk naar de plaatjes.

Luister naar uw vriend en geef hem advies.

- Ik zit de hele dag achter mijn bureau. Ik leef eigenlijk heel ongezond, maar ja, wat doe ik daaraan?

Bij deze opdrachten moet u een langer antwoord geven. U hebt hier 30 seconden spreektijd.

Soms staan er plaatjes bij de opdrachten. U moet deze informatie gebruiken bij het geven van uw antwoord. Bij deze opdrachten krijgt u altijd 15 seconden om uw antwoord voor te bereiden. Een pieptoon geeft aan dat u moet beginnen met spreken. Als de spreektijd voorbij is, hoort u weer een pieptoon, en dan begint de volgende opdracht.

Dan beginnen nu de opdrachten.

Opdracht 7

15/30 sec.

In Nederland hebben veel mensen een donorcodicil. Na hun dood stellen ze hun organen (bijvoorbeeld hun nieren of hun lever) beschikbaar voor anderen. Bent u geregistreerd als orgaandonor? Zo ja, waarom? Zo nee, waarom niet?

U krijgt eerst de tijd om uw antwoord voor te bereiden. Begin na de pieptoon met spreken.

Opdracht 8

15/30 sec.

U werkt in een vrachtwagenfabriek. Uw werkgever vindt het belangrijk dat u veilig werkt. Daarom ging u naar een cursus 'veiligheid op de werkvloer.'

Kijk naar de plaatjes.

Uw collega vraagt wat u op de cursus heeft geleerd.

Geef aan welke vier veiligheidsmiddelen u moet gebruiken en geef ook aan waartegen die middelen u beschermen.

Luister eerst naar uw collega en reageer.

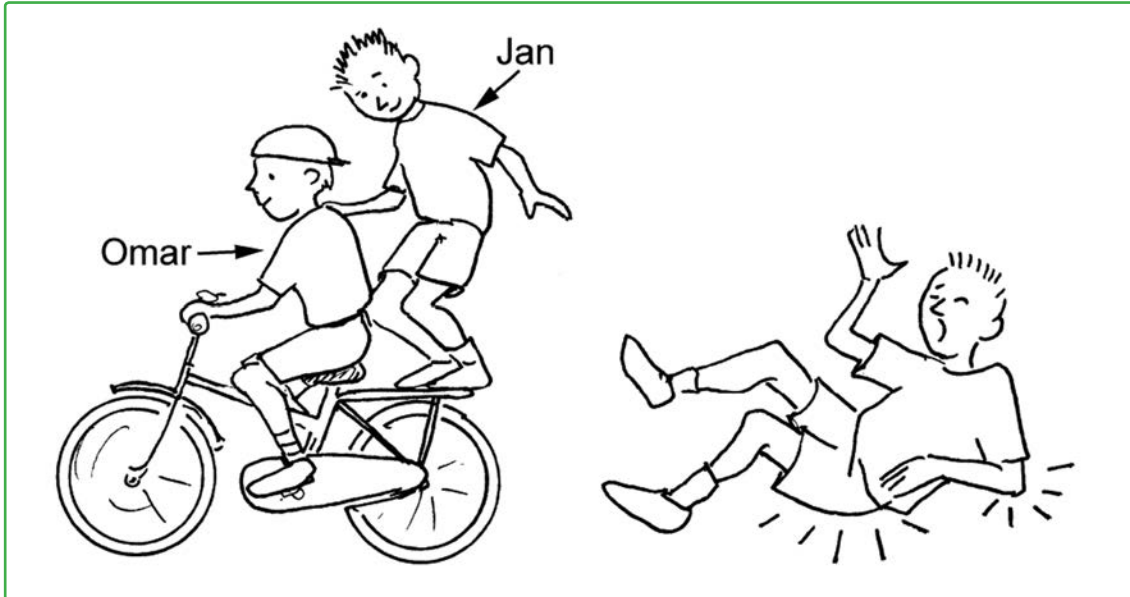
- Zeg, wat heb je eigenlijk geleerd op die veiligheidskursus?

Opdracht 9

15/30 sec.

Voor uw huis spelen een paar kinderen. Dan gebeurt er iets vervelends. Kijk naar de plaatjes.

De vader van Jan vraagt aan u wat er gebeurd is. Luister eerst naar de vader.
Geef antwoord na de pieptoon.

- Dus u heeft het ongelukje gezien. Kunt u vertellen wat er precies gebeurd is?

Opdracht 10

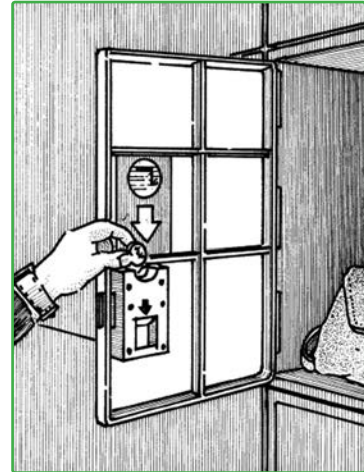
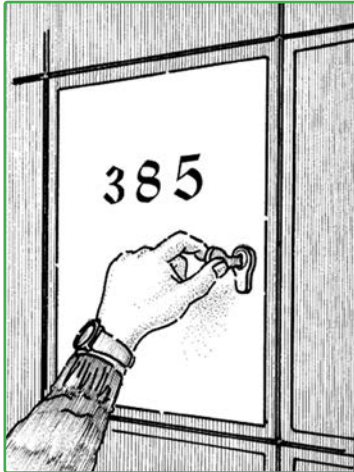

15/30 sec.

U werkt op een station. In het station zijn kluisjes. In een kluisje kunnen mensen hun tassen of koffers bewaren. Een man vraagt aan u hoe de kluisjes werken.

Leg uit hoe het kluisje werkt.

Kijk naar de plaatjes.

Leg uit hoe het kluisje werkt. Gebruik de drie plaatjes. Let op de goede volgorde. U hoort eerst de man.

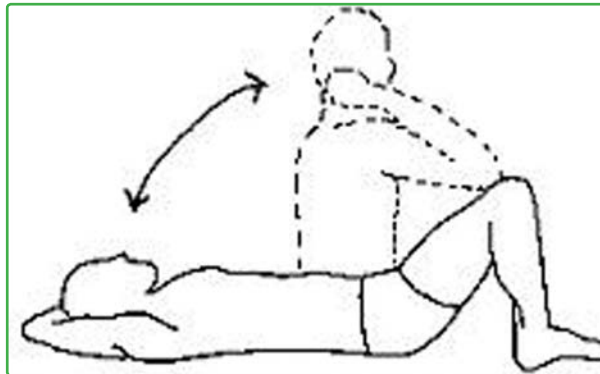
- *Eh, kunt u mij misschien even helpen? Ik heb een tas in dit kluisje gedaan, maar nu weet ik niet wat ik verder moet doen.*

Opdracht 11

15/30 sec.

U werkt als assistent in een fitnesscentrum. Een klant wil zijn buikspieren versterken. Kijk naar het plaatje.

Leg de klant uit welke oefening hij kan doen om zijn buikspieren te verstevigen.

Opdracht 12

15/30 sec.

U werkt in een apotheek.
Een klant komt zijn medicijnen halen.
U vertelt de klant hoe hij zijn medicijnen moet gebruiken.

U kunt hierbij denken aan:

- het tijdstip;
- de hoeveelheid medicijnen;
- de manier van innemen.

Kijk naar de plaatjes.

07.00

13.00

19.00

- Kunt u mij vertellen hoe ik dit medicijn moet gebruiken?